

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1686

Vragen van de leden **Heerts** en **Kuiken** (beiden PvdA) aan de ministers van Justitie en van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over *criminele jeugdbendes en gewelddadige overvallen*. (Ingezonden 11 januari 2010)

1
Kent u het bericht «92 criminele jeugdbendes actief in Nederland»¹ en «Cohen wil zichtbare aanpak overvallers»?²

2
Zijn er aanwijzingen dat van een of meer van de in de regio Amsterdam-Amstelland aanwezige criminele jeugdgroepen leden betrokken zijn bij de reeks van recente gewelddadige overvallen in deze regio? Zo nee, van welke aard zijn de criminele gedragingen van deze groepen dan wel?

3
Waaruit blijkt dat leden van een criminele jeugdgroep op het criminele pad zijn geraakt? Is dit louter op basis van aanwijzingen of verdenkingen of is er al sprake van veroordelingen?

4
Is de informatie die gevonden is over de criminele jeugdbendes geschikt om te dienen voor een strafrechtelijk onderzoek dan wel vervolging? Zo ja, wordt deze informatie dan ook op die

manier gebruikt? Zo, nee hoe kan het dan dat er wel inzicht is in het criminele karakter van een dergelijke groep, maar dat er met dat inzicht niets concreets in een strafonderzoek kan worden gedaan?

5
Steunt u het voorstel van burgemeester Cohen om van criminelen alles af te nemen «als ze er niet op eerlijke wijze aangekomen zijn»? Is het waar dat op basis van de «pluk-ze»-wetgeving het gehele vermogen van een veroordeelde crimineel vatbaar is voor verhaal, zelf al zijn de desbetreffende vermogensbestanddelen wel op eerlijke wijze verkregen? Zo ja, welke praktische problemen staan dit in de weg? Zo nee, welke vermogensbestanddelen zijn dan niet vatbaar voor ontneming op basis van artikel 36e Sr?

6
Op welke wijze buiten de strafrechtelijke «pluk-ze»-aanpak kunnen van criminelen bezittingen worden afgenomen?

7
Spelen veiligheidshuizen in het algemeen, en in de regio Amsterdam-Amstelland in het bijzonder, een concrete rol in de aanpak van criminele jeugdbendes? Zo ja, welke rol? Zo nee, waarom niet?

¹ RTL Nieuws, 6 januari 2010.

² De Telegraaf, 7 januari 2010.

Antwoord

Antwoord van de ministers **Hirsch Ballin** (Justitie) en **Ter Horst** (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties), (ontvangen 19 februari 2010)

1
Ja. Overigens wordt de term «jeugdbende» in dit artikel onjuist gebruikt. Er zijn in Nederland 92 criminele jeugdgroepen, waarvan er 10 kunnen worden aangemerkt als jeugdbendes. Meer gedetailleerde informatie treft u aan in de publicatie «Problematische Jeugdgroepen in Nederland», die de Kamer van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft ontvangen.

2
Nee, er zijn geen aanwijzingen dat een of meer leden van de in de regio Amsterdam-Amstelland aanwezige criminele jeugdgroepen betrokken zijn bij de reeks van recente gewelddadige overvallen in deze regio. Leden van criminele jeugdgroepen plegen diverse strafbare feiten waaronder overvallen.

3
Een groep wordt als crimineel gekwalificeerd wanneer uit zowel feiten (aangiften, processen-verbaal, de veroordeling van enkele of meerdere groepsleden) als verdenkingen blijkt of wordt vermoed dat zij in wisselende samenstellingen criminaliteit plegen. Hierbij gaat het

ondermeer om (auto)inbraken, straatroven en openlijk geweld tegen personen of zaken.

4

De publicatie waarnaar de in vraag 1 aangehaalde nieuwsberichten verwijzen is het eerste overzicht van de omvang en aard van problematische jeugdgroepen in Nederland. De publicatie bevat geen gedetailleerde informatie over de activiteiten van afzonderlijke groepen of leden van groepen, en kan niet als input dienen voor een strafrechtelijk onderzoek dan wel vervolging. Op lokaal niveau is vanzelfsprekend wel gedetailleerde informatie bekend. Bij de aanpak van criminele jeugdgroepen staan de individuen die strafbare feiten plegen centraal. Individuele jongeren uit de groep worden intensief gevolgd en – indien mogelijk – direct vervolgd indien ze een strafbaar feit plegen. Strafbare feiten, gepleegd door leden van de criminele jeugdgroep, zijn tevens vaak de basis voor extra informatievergaring en staan geregeld aan het begin van een uitgebreid strafrechtelijk onderzoek. In enkele gevallen is het mogelijk om een criminele jeugdgroep te vervolgen op grond van artikel 140 van het Wetboek van Strafrecht (deelneming aan een organisatie die tot oogmerk heeft het plegen van misdrijven). Criminele jeugdgroepen zijn echter niet per definitie organisaties die het plegen van misdrijven tot oogmerk hebben.

5

Het doel van een strafrechtelijke interventie is onder andere het afnemen van het door de dader verkregen voordeel. Een belangrijk instrument daarbij is de «pluk-ze»- of ontnemingswetgeving. Door deze wetgeving is het mogelijk om reeds voor de veroordeling, ter zekerheidsstelling van betaling van een beoogde ontnemingsmaatregel, beslag te leggen op vermogensbestanddelen van een verdachte. Dit kunnen ook voorwerpen zijn die rechtmatig zijn verkregen. Een belangrijke beperking aan deze vorm van beslag is dat het gericht moet zijn op het zeker stellen van vermogen. Dat betekent onder andere dat de beslaglegging alleen voorwerpen van waarde kan treffen, die na verkoop en na aftrek van bewaarkosten een opbrengst

realiseren. Bovendien kan deze vorm van beslag slechts plaatsvinden wanneer is te voorzien dat er een berekening kan volgen van door de verdachte met strafbare feiten verkregen voordeel.

6

Hiervoor bestaan diverse mogelijkheden. De bijkomende straf van verbeurdverklaring voorziet in de mogelijkheid om goederen waarmee het strafbare feit is gepleegd, of die de directe opbrengst van het gepleegde delict vormen, van de delinquent af te nemen. Verder kan ter zekerheidsstelling van betaling van een mogelijk op te leggen geldboete beslag worden gelegd op het vermogen van de verdachte. Ook kan de benadeelde van een strafbaar feit (civielrechtelijk) beslag laten leggen op vermogensbestanddelen van de verdachte. De benadeelde kan zich tevens voegen in het strafproces. Aanvullend daarop kan de strafrechter een schadevergoedingsmaatregel opleggen waardoor de overheid de inning van de bij het slachtoffer veroorzaakte schade op zich neemt.

7

Veiligheidshuizen (waaronder die in Amsterdam-Amstelland) spelen een centrale rol bij de aanpak van criminele jeugdgroepen en -bendes. Samen met de betrokken organisaties zetten zij preventieve en repressieve maatregelen in om overlast en criminaliteit terug te dringen. De eerste stap die daarbij wordt gezet is het in kaart brengen van de jeugdgroepen. Deze worden onderscheiden in drie hoofdtypes: hinderlijk, overlastgevend of crimineel. Nadat de groepen in kaart zijn gebracht, vindt een prioritering plaats in de lokale driehoek. Vervolgens worden onder regie van de gemeenten de geprioriteerde groepen voorzien van een nadere analyse, waarbij gebruik wordt gemaakt van de gegevens van alle ketenpartners. Ten slotte wordt per groep een plan van aanpak opgesteld. Hinderlijke en overlastgevende groepen worden onder regie van de gemeenten samen met de politie en bijvoorbeeld het jongerenwerk aangepakt. De gemeente draagt de regierol ten aanzien van criminele jeugdgroepen over aan het OM, die deze groepen samen met de politie aanpakt. Het Veiligheidshuis richt zich

op de criminele jeugdgroepen. Zij worden besproken in verschillende casusoverleggen, waarin de gemeente, het OM, de Politie, de Reclassering, de Raad voor de Kinderbescherming en Bureau Jeugdzorg vertegenwoordigd zijn. Hier wordt een plan van aanpak opgesteld met preventieve en/of repressieve maatregelen.